

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 6ης Νοεμβρίου 2014*

«Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Ποσοτικοί περιορισμοί — Μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος — Φυτοϋγειονομικά προϊόντα — Έγκριση διαθέσεως στην αγορά — Παράλληλη εισαγωγή — Απαίτηση χορηγήσεως, στο κράτος εξαγωγής, εγκρίσεως διαθέσεως στην αγορά σύμφωνα με την οδηγία 91/414/ΕΟΚ»

Στην υπόθεση C-108/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Conseil d'État (Γαλλία), με απόφαση της 28ης Δεκεμβρίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Μαρτίου 2013, στο πλαίσιο της δίκης

Mac GmbH

κατά

Ministère de l'Agriculture, de l'Agroalimentaire et de la Forêt,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz, πρόεδρο τμήματος, A. Rosas, E. Juhász, D. Šváby (εισηγητή) και C. Vajda, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 6ης Μαρτίου 2014,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Mac GmbH, εκπροσωπούμενη από τον M. Le Berre, avocat,
- το Ministère de l'Agriculture, de l'Agroalimentaire et de la Forêt, εκπροσωπούμενο από τον I. Χαλκιά και την E. Χρόνη,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους S. Menez και D. Colas,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Wilms και P. Ondrůšek,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 22ας Μαΐου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 34 ΣΛΕΕ και 36 ΣΛΕΕ.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Mac GmbH (στο εξής: Mac) και του *ministère de l'Agriculture, de l'Agroalimentaire et de la Forêt* [Υπουργείο Γεωργίας, Τροφίμων και Δασών] με αντικείμενο την άρνηση του δεύτερου να εγκρίνει τη διάθεση στην αγορά της Γαλλίας, ως παράλληλης εισαγωγής, ενός φυτοπροστατευτικού προϊόντος που είχε την εν λόγω έγκριση στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Η οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων (ΕΕ L 230, σ. 1), θεσπίζει ενιαίους κανόνες όσον αφορά τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες χορηγήσεως εγκρίσεως διαθέσεως στην αγορά (στο εξής: ΕΔΑ) για φυτοπροστατευτικά προϊόντα, καθώς και αναθεωρήσεως και ανακλήσεώς τους. Η οδηγία αυτή αποσκοπεί όχι μόνο στην εναρμόνιση των κανόνων που αφορούν τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες εγκρίσεως των εν λόγω προϊόντων, αλλά και στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας των ανθρώπων και των ζώων καθώς και του περιβάλλοντος από τις απειλές και τους κινδύνους που συνεπάγεται η ανεπαρκώς ελεγχόμενη χρήση αυτών των προϊόντων. Η εν λόγω οδηγία αποσκοπεί, επίσης, στην εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων αυτών.
- 4 Η οδηγία 91/414 αφορά, ιδίως, την έγκριση, τη διάθεση στην αγορά, τη χρήση και τον έλεγχο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων που παρουσιάζονται υπό την εμπορική μορφή τους. Δυνάμει του άρθρου 2, σημείο 10, της οδηγίας αυτής, ως «διάθεση στην αγορά» νοείται κάθε μεταβίβαση, δωρεάν ή έναντι ανταλλάγματος, εκτός από την προοριζόμενη για αποθήκευση και αποστολή εκτός του εδάφους της Κοινότητας. Η εισαγωγή φυτοπροστατευτικού προϊόντος στο έδαφος αυτό θεωρείται ως διάθεση στην αγορά κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας.
- 5 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/414:

«Τα κράτη μέλη ορίζουν ότι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα μπορούν να διατίθενται στην αγορά και να χρησιμοποιούνται στην επικράτειά τους μόνον εάν έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας [...]».
- 6 Το άρθρο 4 της οδηγίας αυτής ορίζει, μεταξύ άλλων, τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ένα φυτοπροστατευτικό προϊόν προκειμένου να μπορεί να εγκριθεί. Δυνάμει του ίδιου άρθρου, οι εγκρίσεις πρέπει να διευκρινίζουν τις σχετικές με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση των προϊόντων απαιτήσεις και χορηγούνται για περιορισμένη μόνο διάρκεια, μη υπερβαίνουσα τα δέκα έτη, την οποία καθορίζουν τα κράτη μέλη. Μπορούν να επανεξετάζονται οποτεδήποτε και πρέπει, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ακυρώνονται. Όταν ένα κράτος μέλος ανακαλεί μια ΕΔΑ, ενημερώνει αμέσως συναφώς τον κάτοχό της.

7 Το άρθρο 9 της οδηγίας 91/414 ορίζει τα εξής:

«1. Η αίτηση για την έγκριση φυτοπροστατευτικού προϊόντος πρέπει να υποβάλλεται στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, στην αγορά των οποίων πρόκειται να διατεθεί, από ή για λογαριασμό του υπεύθυνου για την πρώτη διάθεσή του στην αγορά σε ένα κράτος μέλος.

[...]

5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να καταρτίζεται φάκελος για κάθε αίτηση που τους υποβάλλεται. Κάθε φάκελος πρέπει να περιέχει τουλάχιστον ένα αντίγραφο της αίτησης, μια κατάσταση των διοικητικών αποφάσεων που έχουν ληφθεί από το κράτος μέλος σχετικά με την αίτηση και με τις ενδείξεις και τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1, καθώς και περίληψη των τελευταίων. Τα κράτη μέλη, εφόσον τους ζητηθεί, θέτουν στη διάθεση των άλλων κρατών μελών και της Επιτροπής τους φακέλους που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο. Επίσης, εφόσον τους ζητηθεί, τους κοινοποιούν όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την πλήρη κατανόηση των αιτήσεων και μεριμνούν, εφόσον τους ζητηθεί, ώστε οι αιτούντες να τους παρέχουν αντίγραφα των τεχνικών εγγράφων που προβλέπονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο α).»

8 Δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/414, το κράτος μέλος εντός του οποίου υποβάλλεται αίτηση χορηγήσεως άδειας κυκλοφορίας φυτοπροστατευτικού προϊόντος ήδη εγκεκριμένου σε άλλο κράτος μέλος οφείλει να μην απαιτεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και πλην εξαιρετικής περιπτώσεως, την επανάληψη των δοκιμών και αναλύσεων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί.

9 Κατά το άρθρο 12 της οδηγίας 91/414:

«1. Στο τέλος τουλάχιστον κάθε τριμήνου, τα κράτη μέλη ενημερώνουν γραπτώς, εντός ενός μηνός, τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που έχουν εγκριθεί ή αποσυρθεί από την αγορά, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, αναφέροντας τουλάχιστον:

- το όνομα ή την εταιρική επωνυμία του κατόχου της έγκρισης,
- το εμπορικό όνομα του φυτοπροστατευτικού προϊόντος,
- τη μορφή του σκευάσματος,
- το όνομα και την περιεκτικότητα κάθε δραστικής ουσίας που περιέχει το φυτοπροστατευτικό προϊόν,
- την ή τις χρήσεις για τις οποίες προορίζεται,
- τα μέγιστα όρια υπολειμμάτων που έχουν καθοριστεί προσωρινά, εφόσον αυτά δεν είναι ήδη καθορισμένα από κοινοτικούς κανόνες,
- σε περίπτωση ανάκλησης εγκρίσεων, τους λόγους για τους οποίους έγιναν,
- φάκελο με τις αναγκαίες πληροφορίες για την αξιολόγηση των καθορισθέντων προσωρινών μέγιστων ορίων υπολειμμάτων.

2. Κάθε κράτος μέλος καταρτίζει ετήσιο κατάλογο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που είναι εγκεκριμένα στην επικράτειά του, τον οποίο κοινοποιεί στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.

Με τη διαδικασία του άρθρου 21, θεσπίζεται ένα τυποποιημένο σύστημα πληροφόρησης προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2.»

- 10 Η οδηγία 91/114 αντικαταστάθηκε, με ισχύ από τις 14 Ιουνίου 2011, από τον κανονισμό (ΕΚ) 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414 του Συμβουλίου (ΕΕ L 309, σ. 1). Καθόσον τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως της κύριας δίκης συνέβησαν πριν από την έκδοση του κανονισμού 1107/2009, ο εν λόγω κανονισμός δεν εφαρμόζεται στην υπόθεση της κύριας δίκης.

Το γαλλικό δίκαιο

- 11 Δυνάμει του άρθρου L. 253-1 του code rural (αγροτικού κώδικα), όπως ίσχυε κατά την ημερομηνία της προσβαλλομένης αποφάσεως στην υπόθεση της κύριας δίκης:

«I. Απαγορεύονται η διάθεση στην αγορά, η χρήση και η κατοχή από τον τελικό χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων που δεν έχουν λάβει [ΕΔΑ] ή έγκριση διανομής προς διεξαγωγή πειραμάτων χορηγηθείσα υπό τις προβλεπόμενες στο παρόν κεφάλαιο προϋποθέσεις.

Απαγορεύεται η χρήση των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο προϊόντων υπό προϋποθέσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στην απόφαση περί χορηγήσεως άδειας.

II. Κατά την έννοια του παρόντος κεφαλαίου, νοούνται ως:

- 1° Φυτοπροστατευτικά προϊόντα: τα σκευάσματα που περιέχουν μία ή περισσότερες δραστικές ουσίες [...].
- 2° Διάθεση στην αγορά: κάθε μεταβίβαση, δωρεάν ή έναντι ανταλλάγματος, εκτός από την προοριζόμενη για αποθήκευση προς αποστολή εκτός του εδάφους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η εισαγωγή φυτοπροστατευτικού προϊόντος συνιστά διάθεση στην αγορά.

[...]»

- 12 Το άρθρο R. 253-52 του αγροτικού κώδικα, όπως ίσχυε κατά την ημερομηνία των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης προβλέπει τα εξής:

«Η εισαγωγή στο εθνικό έδαφος φυτοπροστατευτικού προϊόντος προερχομένου από συμβαλλόμενο κράτος της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, το οποίο έχει ήδη λάβει [ΕΔΑ] χορηγηθείσα σύμφωνα με την οδηγία 91/414 [...] και είναι πανομοιότυπο με προϊόν καλούμενο στο εξής “προϊόν αναφοράς”, επιτρέπεται υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Το προϊόν αναφοράς πρέπει να έχει [ΕΔΑ] χορηγηθείσα από τον Υπουργό Γεωργίας [...].

Το πανομοιότυπο του εισαγομένου στο εθνικό έδαφος προϊόντος με το προϊόν αναφοράς εκτιμάται βάσει των εξής τριών κριτηρίων:

- 1° Κοινή προέλευση των δύο προϊόντων, υπό την έννοια ότι παρασκευάζονται σύμφωνα με τον ίδιο τύπο, από την ίδια εταιρία ή από συνδεδεμένες με αυτήν ή λειτουργούσες κατόπιν σχετικής άδειας επιχειρήσεις,
- 2° Παρασκευή με χρησιμοποίηση της ίδιας ή των ίδιων δραστικών ουσιών,

3° Παρόμοια αποτελέσματα των δύο προϊόντων, λαμβανομένων υπόψη των τυχόν υφιστάμενων διαφορών από πλευράς των συνθηκών γεωργικής, φυτοϋγειονομικής και περιβαλλοντικής, ιδίως κλιματολογικής, φύσεως που έχουν σχέση με τη χρήση των προϊόντων.»

13 Κατά το άρθρο R.253-53 του εν λόγω κώδικα:

«Για την εισαγωγή στο εθνικό έδαφος φυτοπροστατευτικού προϊόντος προερχομένου από συμβαλλόμενο κράτος της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο πρέπει να υποβάλλεται αίτηση [ΕΔΑ].

Με διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, το οποίο εκδίδεται κατόπιν γνωμοδοτήσεως των υπουργών βιομηχανίας, καταναλώσεως, περιβάλλοντος και υγείας, ορίζεται ο κατάλογος των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται κατά την υποβολή της αιτήσεως, ιδίως πληροφοριών που αφορούν τον αιτούντα την έγκριση και το προϊόν το οποίο αποτελεί αντικείμενό της.

Περαιτέρω, προκειμένου να διαπιστώσει τον πανομοιότυπο χαρακτήρα του προϊόντος που εισάγεται στο εθνικό έδαφος με το προϊόν αναφοράς, ο Υπουργός Γεωργίας μπορεί:

- 1° να χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες που περιέχονται στον φάκελο του προϊόντος αναφοράς·
- 2° να ζητήσει από τον κάτοχο εγκρίσεως του προϊόντος αναφοράς να του παράσχει τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή του·
- 3° να ζητήσει πληροφορίες από τις αρχές του κράτους το οποίο χορήγησε την έγκριση για το προϊόν που εισάγεται στο εθνικό έδαφος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9, παράγραφος 5, της οδηγίας 91/414.»

14 Κατά το άρθρο R. 253-55 του ίδιου κώδικα:

«Η [ΕΔΑ] προϊόντος εισαγομένου στο εθνικό έδαφος μπορεί να μη χορηγηθεί [...]:

- 1° Για λόγους προστασίας της υγείας των ανθρώπων και των ζώων καθώς και του περιβάλλοντος·
- 2° Λόγω μη συνδρομής πανομοιότυπου χαρακτήρα σε σχέση με το προϊόν αναφοράς, κατά την έννοια του άρθρου R. 253-52 [...]

Πριν από την άρνηση χορηγήσεως [ΕΔΑ] [...], παρέχεται στον αιτούντα [...] την έγκριση η δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του στον Υπουργό Γεωργίας.»

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

15 Κατά τον χρόνο των επίμαχων στην υπόθεση της κύριας δίκης πραγματικών περιστατικών, το φυτοπροστατευτικό προϊόν Cerone είχε λάβει ΕΔΑ στη Γαλλία, χορηγηθείσα στην Bayer Cropscience France, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 91/414. Από τη δικογραφία προκύπτει, επίσης, ότι το προϊόν αυτό είχε λάβει ΕΔΑ στο Ηνωμένο Βασίλειο, χορηγηθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 91/414 στην Bayer Cropscience Ltd.

16 Η εμπορία προϊόντος με την ονομασία «Agrotech Etherphon» εγκρίθηκε στη συνέχεια στο Ηνωμένο Βασίλειο ως παράλληλη εισαγωγή, βάσει της χορηγηθείσας στην Bayer Cropscience Ltd ΕΔΑ του Cerone ως προϊόντος αναφοράς στο Ηνωμένο Βασίλειο.

- 17 Η Mac κατέθεσε, στις 27 Νοεμβρίου 2007, αίτηση για τη χορήγηση άδειας παράλληλης εισαγωγής στη Γαλλία του προϊόντος Agrotech Ethephon, με σκοπό την εμπορία του στο εν λόγω κράτος μέλος με την ονομασία «Mac Ethephone».
- 18 Στις 20 Φεβρουαρίου 2008, η γαλλική αρχή υγειονομικής ασφάλειας των τροφίμων (Agence française de sécurité sanitaire des aliments, στο εξής: AFSSA) εξέδωσε θετική γνώμη για την αίτηση αυτή, επισημαίνοντας ότι «από τις διαθέσιμες πληροφορίες είναι δυνατή η συναγωγή του συμπεράσματος ότι η δραστική ουσία του σκευάσματος Agrotech Ethephon έχει την ίδια προέλευση με το σκεύασμα αναφοράς Cerone και ότι ολόκληρες οι συνθέσεις του σκευάσματος Agrotech Ethephon και του σκευάσματος αναφοράς Cerone μπορούν να θεωρηθούν πανομοιότυπες».
- 19 Με απόφαση της 29ης Μαΐου 2009, το Ministère de l'Agriculture, de l'Agroalimentaire et de la Forêt απέρριψε την εν λόγω αίτηση για τον λόγο ότι, αντιθέτως προς όσα ορίζει το άρθρο R. 253-52 του αγροτικού κώδικα, το προϊόν Agrotech Ethephon δεν είχε λάβει στο Ηνωμένο Βασίλειο ΕΔΑ χορηγηθείσα σύμφωνα με την οδηγία 91/414.
- 20 Η Mac κατέθεσε στις 21 Ιουλίου 2009 αίτηση ακυρώσεως κατά της εν λόγω αποφάσεως, υποστηρίζοντας, ιδίως, ότι οι διατάξεις του άρθρου R. 253-52 του αγροτικού κώδικα δεν ήταν σύμφωνες με το άρθρο 34 ΣΛΕΕ διότι δεν επέτρεπαν τη χορήγηση άδειας παράλληλης εισαγωγής για προϊόν το οποίο είχε ήδη λάβει τέτοια άδεια στο κράτος εξαγωγής.
- 21 Με διάταξη της 16ης Φεβρουαρίου 2011, ο πρόεδρος του tribunal administratif de Paris (διοικητικού πρωτοδικείου των Παρισίων) διαβίβασε την αίτηση ακυρώσεως στο Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας).
- 22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Conseil d'État αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Αντιτίθενται τα άρθρα 34 ΣΛΕΕ και 36 ΣΛΕΕ στην εφαρμογή εθνικής ρυθμίσεως η οποία εξαρτά ιδίως τη χορήγηση άδειας παράλληλης εισαγωγής φυτοπροστατευτικού προϊόντος από την προϋπόθεση ότι το προϊόν αυτό καλύπτεται, στο κράτος εξαγωγής, από [ΕΔΑ] χορηγηθείσα σύμφωνα με την οδηγία 91/414/ΕΟΚ και δεν επιτρέπει, κατά συνέπεια, τη χορήγηση άδειας παράλληλης εισαγωγής προϊόντος το οποίο έχει λάβει τέτοια άδεια στο κράτος εξαγωγής και το οποίο είναι πανομοιότυπο με προϊόν του οποίου η κυκλοφορία επιτρέπεται στο κράτος εισαγωγής;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 23 Με το ερώτημά του, το Conseil d'État ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν τα άρθρα 34 ΣΛΕΕ και 36 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία αποκλείει τη χορήγηση άδειας παράλληλης εισαγωγής φυτοπροστατευτικού προϊόντος το οποίο δεν έχει λάβει, στο κράτος μέλος εξαγωγής, ΕΔΑ βάσει της οδηγίας 91/414, ενώ το προϊόν αυτό έχει λάβει άδεια παράλληλης εισαγωγής και είναι πανομοιότυπο με προϊόν του οποίου η κυκλοφορία επιτρέπεται στο κράτος μέλος εισαγωγής.
- 24 Κατ' αρχάς πρέπει να υπομνησθεί ότι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα θεωρούνται πανομοιότυπα εάν έχουν, τουλάχιστον, κοινή προέλευση υπό την έννοια ότι έχουν παρασκευαστεί από την ίδια εταιρία ή από συνδεόμενη ή λειτουργούσα κατόπιν σχετικής άδειας επιχείρηση σύμφωνα με τον ίδιο τύπο· έχουν παρασκευαστεί διά της χρησιμοποίησεως της ίδιας δραστικής ουσίας και έχουν, επιπλέον, τα ίδια αποτελέσματα, λαμβανομένων υπόψη των τυχόν υφιστάμενων διαφορών από πλευράς των συνθηκών γεωργικής, φυτοϋγειονομικής και περιβαλλοντικής, ιδίως κλιματολογικής, φύσεως που έχουν σχέση με τη χρήση του προϊόντος (βλ., συναφώς, απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-201/06, EU:C:2008:104, σκέψη 39).

- 25 Σύμφωνα με τη βασική αρχή στο προκείμενο ζήτημα, κάθε φυτοπροστατευτικό προϊόν που διατίθεται στην αγορά κράτους μέλους πρέπει να εγκρίνεται από τις αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/414 προβλέπει, συνεπώς, ότι κανένα φυτοπροστατευτικό προϊόν δεν μπορεί να διατεθεί στην αγορά και να χρησιμοποιηθεί εντός κράτους μέλους χωρίς να έχει προηγουμένως χορηγηθεί ΕΔΑ από το εν λόγω κράτος μέλος σύμφωνα με την οδηγία αυτή. Η απαίτηση αυτή ισχύει ακόμη και όταν το συγκεκριμένο προϊόν έχει ήδη λάβει ΕΔΑ σε άλλο κράτος μέλος (απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-201/06, EU:C:2008:104, σκέψη 31).
- 26 Εντούτοις, όσον αφορά τις παράλληλες εισαγωγές, η οδηγία 91/414 δεν προβλέπει τις προϋποθέσεις εγκρίσεως φυτοπροστατευτικού προϊόντος που αποτελεί αντικείμενο παράλληλης εισαγωγής σε σχέση με φυτοπροστατευτικό προϊόν το οποίο έχει ήδη λάβει ΕΔΑ στο κράτος μέλος εισαγωγής σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας αυτής. Δεδομένου, εντούτοις, ότι η περίπτωση αυτή εμπίπτει στις διατάξεις περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, η νομιμότητα των εθνικών μέτρων που περιορίζουν τις παράλληλες εισαγωγές πρέπει να εξετασθεί υπό το πρίσμα των άρθρων 34 ΣΛΕΕ επ. (βλ., αποφάσεις Escalier και Bonnairel, C-260/06 και C-261/06, EU:C:2007:659, σκέψη 28, καθώς και Επιτροπή κατά Γαλλίας, EU:C:2008:104, σκέψη 33).
- 27 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι, όταν η εν λόγω πράξη αφορά φυτοπροστατευτικό προϊόν ήδη εγκεκριμένο σύμφωνα με την οδηγία 91/414 στα κράτη μέλη εξαγωγής και εισαγωγής, το προϊόν αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ως διατιθέμενο για πρώτη φορά στην αγορά του κράτους μέλους εισαγωγής. Δεν είναι συνεπώς αναγκαίο, για λόγους προστασίας της υγείας των ανθρώπων και των ζώων ή του περιβάλλοντος, να υπάγονται οι παράλληλοι εισαγωγείς στην προβλεπόμενη από την οδηγία αυτή διαδικασία ΕΔΑ, δεδομένου ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής διαθέτουν ήδη όλες τις απαραίτητες για την άσκηση του ελέγχου τους πληροφορίες. Η υπαγωγή του εισαγόμενου προϊόντος στη διαδικασία ΕΔΑ θα υπερέβαινε τα όρια του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη των σκοπών της εν λόγω οδηγίας για την προστασία της υγείας των ανθρώπων και των ζώων καθώς και του περιβάλλοντος και θα υπήρχε κίνδυνος αδικαιολόγητης παραβιάσεως της προβλεπόμενης στο άρθρο 34 ΣΛΕΕ αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων (βλ. αποφάσεις British Agrochemicals Association, C-100/96, EU:C:1999:129, σκέψη 32, και Επιτροπή κατά Γαλλίας, EU:C:2008:104, σκέψη 34).
- 28 Εάν ένα φυτοπροστατευτικό προϊόν πρέπει να θεωρηθεί ως ήδη εγκεκριμένο στο κράτος μέλος εισαγωγής, οι αρμόδιες αρχές του κράτους αυτού πρέπει να δεχτούν ότι για το εν λόγω προϊόν ισχύει η ΕΔΑ που έχει χορηγηθεί βάσει της οδηγίας 91/414 για το φυτοπροστατευτικό προϊόν το οποίο είναι ήδη παρόν στην αγορά, εκτός εάν τούτο προσκρούει σε λόγους σχετικούς με την αποτελεσματική προστασία της υγείας των ανθρώπων και των ζώων καθώς και του περιβάλλοντος (βλ. αποφάσεις British Agrochemicals Association, EU:C:1999:129, σκέψη 36, και Επιτροπή κατά Γαλλίας, EU:C:2008:104, σκέψη 35).
- 29 Εντούτοις, για φυτοπροστατευτικό προϊόν που εισάγεται στο έδαφος κράτους μέλους στο πλαίσιο παράλληλης εισαγωγής δεν μπορεί να ισχύσει ούτε αυτομάτως ούτε κατά τρόπο απόλυτο και ανεπιφύλακτο η ΕΔΑ που έχει χορηγηθεί για φυτοπροστατευτικό προϊόν το οποίο είναι ήδη παρόν στην αγορά του κράτους αυτού. Εάν το εισαγόμενο προϊόν δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ήδη εγκεκριμένο στο κράτος μέλος εισαγωγής, το κράτος αυτό οφείλει να χορηγήσει για το εν λόγω προϊόν ΕΔΑ μόνο σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της οδηγίας ή να απαγορεύσει τη διάθεσή του στην αγορά και τη χρήση του (βλ., συναφώς, απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας, EU:C:2008:104, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 30 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υποβάλλουν τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα των οποίων η παράλληλη εισαγωγή ζητείται στο έδαφός τους σε διαδικασία εξετάσεως, η οποία μπορεί, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, να λάβει τη μορφή της λεγόμενης «απλουστευμένης» διαδικασίας. Η εν λόγω απλουστευμένη διαδικασία εγκρίσεως παράλληλης εισαγωγής έχει σκοπό να ελεγχθεί εάν το προς εισαγωγή προϊόν χρειάζεται ΕΔΑ ή εάν πρέπει να θεωρηθεί ως ήδη εγκεκριμένο στο κράτος μέλος εισαγωγής. Συναφώς, στις αρμόδιες αρχές του

κράτους μέλους εισαγωγής εναπόκειται να εξετάσουν, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, εάν για το συγκεκριμένο προϊόν μπορεί να ισχύσει ΕΔΑ χορηγηθείσα για φυτοπροστατευτικό προϊόν το οποίο είναι ήδη παρόν στην αγορά του κράτους αυτού (βλ. αποφάσεις Escalier και Bonnairel, EU:C:2007:659, σκέψη 32, καθώς και Επιτροπή κατά Γαλλίας, EU:C:2008:104, σκέψη 37).

- 31 Το γεγονός ότι το φυτοπροστατευτικό προϊόν δεν έχει λάβει στο κράτος μέλος εξαγωγής ΕΔΑ σύμφωνα με την οδηγία 91/414, αλλά άδεια παράλληλης εισαγωγής δεν μπορεί να αποκλείσει την έκδοση άδειας παράλληλης εισαγωγής βάσει της ανωτέρω περιγραφόμενης απλουστευμένης διαδικασίας ελέγχου.
- 32 Η εν λόγω απλουστευμένη διαδικασία βασίζεται, στην πραγματικότητα, στη διαπίστωση ότι, εάν το προς εισαγωγή προϊόν μπορεί να θεωρηθεί πανομοιότυπο, κατά την εκτιθέμενη στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως έννοια, με το προϊόν αναφοράς και κανένας λόγος σχετικός με την προστασία της υγείας των ανθρώπων ή των ζώων και του περιβάλλοντος δεν αντιτίθεται στην κάλυψή του από την ΕΔΑ που έχει χορηγηθεί για το δεύτερο αυτό προϊόν, η εξάρτηση της εισαγωγής του από την προϋπόθεση υπαγωγής του σε διαδικασία ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 91/414 θα αποτελούσε απαγορευόμενο κατά το άρθρο 34 ΣΛΕΕ περιορισμό στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.
- 33 Σε περίπτωση που δεν μπορεί, εντούτοις, να αποδειχθεί ο πανομοιότυπος χαρακτήρας του προς εισαγωγή προϊόντος με το προϊόν αναφοράς, οι αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής μπορούν να εγκρίνουν την εισαγωγή του προϊόντος αυτού μόνο σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της οδηγίας 91/414 ή να απαγορεύσουν τη διάθεσή του στην αγορά και τη χρήση του (βλ., συναφώς, απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας, EU:C:2008:104, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 34 Ασφαλώς, όπως ορθώς υποστηρίζει η Γαλλική Κυβέρνηση, ο έλεγχος αυτός είναι δυνατός μόνον εάν οι αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής έχουν στη διάθεσή τους όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τον σκοπό αυτό.
- 35 Εντούτοις πρέπει να επισημανθεί συναφώς, πρώτον, ότι τα προϊόντα που έχουν λάβει άδεια παράλληλης εισαγωγής χορηγηθείσα από κράτος μέλος βάσει της απλουστευμένης διαδικασίας ελέγχου παρέχουν, κατ' αρχήν, τις ίδιες εγγυήσεις με αυτές που παρέχουν τα προϊόντα που έχουν λάβει ΕΔΑ χορηγηθείσα σύμφωνα με την οδηγία 91/414. Βεβαίως, δεν αποτέλεσαν αντικείμενο διαδικασίας ΕΔΑ βάσει των διατάξεων της οδηγίας αυτής στο κράτος μέλος στο οποίο εισήχθησαν στο πλαίσιο παράλληλης εισαγωγής. Εντούτοις, κρίθηκαν πανομοιότυπα, κατά την εκτιθέμενη στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως έννοια, με προϊόν αναφοράς, το οποίο έχει λάβει ΕΔΑ στο εν λόγω κράτος μέλος και οι ελεγκτικές αρχές του τελικού κράτους μέλους εισαγωγής έχουν στη διάθεσή τους πληροφορίες που συνέλεξαν κατά τη χορήγηση της ΕΔΑ στο προϊόν που κατά την άποψη του παράλληλου εισαγωγέα είναι πανομοιότυπο με εκείνο το οποίο προτίθεται να θέσει σε κυκλοφορία στην αγορά του συγκεκριμένου κράτους μέλους.
- 36 Δεύτερον, όπως έχει υπογραμμίσει το Δικαστήριο, οι αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής διαθέτουν τα νομοθετικά και διοικητικά μέσα που τους επιτρέπουν να εξαναγκάσουν τον κατασκευαστή, τον εγκεκριμένο αντιπρόσωπό του ή τον κάτοχο άδειας εκμεταλλεύσεως του φυτοπροστατευτικού προϊόντος που έχει ήδη λάβει ΕΔΑ χορηγηθείσα σύμφωνα με την οδηγία 91/414, να προσκομίσουν τις πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους και που οι αρχές κρίνουν απαραίτητες. Μπορούν, επίσης, να έχουν πρόσβαση στον φάκελο που έχει κατατεθεί στο πλαίσιο της αιτήσεως ΕΔΑ του προϊόντος αυτού και να ζητήσουν πληροφορίες από τις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο εγκρίθηκε η παράλληλη εισαγωγή του προϊόντος αυτού (βλ. απόφαση British Agrochemicals Association, EU:C:1999:129, σκέψη 34). Συγκεκριμένα, το άρθρο 9, παράγραφος 5, της οδηγίας 91/414 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη, εφόσον τους ζητηθεί, θέτουν στη διάθεση των άλλων κρατών μελών τους φακέλους που οφείλουν να καταρτίζουν για κάθε αίτηση εγκρίσεως και να τους κοινοποιούν όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την πλήρη κατανόησή τους.

- 37 Εάν το προϊόν αυτό έχει λάβει μόνον άδεια παράλληλης εισαγωγής, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να αφορούν τόσο το εν λόγω προϊόν όσο και εκείνο που αποτέλεσε προϊόν αναφοράς για τους σκοπούς της παράλληλης εισαγωγής. Πληροφορίες μπορούν, επίσης, να ληφθούν, στο πλαίσιο του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών που προβλέπει το άρθρο 12 της οδηγίας 91/414, από το κράτος μέλος από το οποίο το προϊόν εξήχθη για πρώτη φορά και στο οποίο έχει λάβει ΕΔΑ χορηγηθείσα σύμφωνα με την οδηγία 91/414.
- 38 Εξάλλου, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 52 και 55 των προτάσεών του, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, κατά τις οποίες προϊόν που έχει λάβει σε κράτος μέλος ΕΔΑ χορηγηθείσα σύμφωνα με την οδηγία 91/414 επανεισάγεται παράλληλα στο κράτος αυτό αφού έχει προηγουμένως εισαχθεί παράλληλα σε άλλο κράτος μέλος, η ανεύρεση των πληροφοριών που είναι απαραίτητες για να πραγματοποιηθούν οι έλεγχοι που απαιτούνται στο πλαίσιο της απλουστευμένης διαδικασίας ελέγχου, όπως μεταξύ άλλων αυτές που αφορούν τα βοηθήματά του καθώς και τη σήμανση και τη συσκευασία του, πρέπει να είναι πιο εύκολη, δεδομένου ότι το προϊόν αναφοράς στο κράτος μέλος του τελικού προορισμού συμπίπτει με εκείνο που αποτέλεσε το αντικείμενο της πρώτης εξαγωγής.
- 39 Καίτοι εναπόκειται στις εθνικές αρχές να μεριμνούν για την αυστηρή τήρηση του ουσιώδους σκοπού της ρυθμίσεως της Ένωσης, που συνίσταται στην προστασία της υγείας των ανθρώπων και των ζώων καθώς και του περιβάλλοντος, η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει, για την προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, να εφαρμόζεται η επίμαχη ρύθμιση κατά τρόπο μη υπερβαίνοντα το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη των νομίμως επιδιωκόμενων σκοπών της προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας των ανθρώπων και των ζώων (βλ. απόφαση Escalier και Bonnarel, EU:C:2007:659, σκέψη 37).
- 40 Συνεπώς, η απόλυτη απαγόρευση της παράλληλης εισαγωγής φυτοπροστατευτικών προϊόντων που αποτέλεσαν αντικείμενο παράλληλης εισαγωγής στο κράτος μέλος εξαγωγής, όπως η ισχύουσα στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία βασίζεται σε υποτιθέμενη συστηματική ανεπάρκεια των πληροφοριών που μπορούν να τεθούν στη διάθεση του κράτους μέλους εισαγωγής ή στην απλή πιθανότητα μιας τέτοιας ανεπάρκειας, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί σε περιπτώσεις παράλληλης επανεισαγωγής.
- 41 Οι αρχές του κράτους μέλους τελικής εισαγωγής θα απέρριπταν δικαιολογημένα την αίτηση χορηγήσεως άδειας εισαγωγής μόνον εάν, μετά τη διαδικασία ελέγχου, θα όφειλαν να καταλήξουν στο συμπέρασμα, βάσει των στοιχείων που είχαν στη διάθεσή τους, ότι το προς έγκριση προϊόν υπέστη, κατά τις προηγούμενες παράλληλες εισαγωγές, τέτοιες αλλαγές που να μη μπορεί να θεωρηθεί πλέον πανομοιότυπο προϊόν, κατά την εκτιθέμενη στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως έννοια, με το εγκεκριμένο στο κράτος μέλος του τελικού προορισμού προϊόν αναφοράς ή εάν θα έπρεπε να κρίνουν ότι τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επαρκούν για να αποδείξουν τον πανομοιότυπο χαρακτήρα του με το προϊόν αναφοράς ή ακόμη εάν εκτιμήσεις σχετικές με την αποτελεσματική προστασία της υγείας των ανθρώπων και των ζώων καθώς και του περιβάλλοντος θα αντιτίθεντο στη χορήγηση άδειας εισαγωγής.
- 42 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 34 ΣΛΕΕ και 36 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία αποκλείει τη χορήγηση άδειας παράλληλης εισαγωγής φυτοπροστατευτικού προϊόντος το οποίο δεν έχει λάβει, στο κράτος μέλος εξαγωγής, ΕΔΑ βάσει της οδηγίας 91/414, ενώ το προϊόν αυτό έχει λάβει άδεια παράλληλης εισαγωγής και μπορεί να θεωρηθεί πανομοιότυπο με προϊόν το οποίο έχει λάβει ΕΔΑ χορηγηθείσα σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία στο κράτος μέλος εισαγωγής.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 43 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

Τα άρθρα 34 ΣΛΕΕ και 36 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία αποκλείει τη χορήγηση άδειας παράλληλης εισαγωγής φυτοπροστατευτικού προϊόντος το οποίο δεν έχει λάβει, στο κράτος μέλος εξαγωγής, έγκριση διαθέσεως στην αγορά βάσει της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ενώ το προϊόν αυτό έχει λάβει άδεια παράλληλης εισαγωγής και μπορεί να θεωρηθεί πανομοιότυπο με προϊόν το οποίο έχει λάβει έγκριση διαθέσεως στην αγορά χορηγηθείσα σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία στο κράτος μέλος εισαγωγής.

(υπογραφές)